

РЕШЕНИЕ

№ 679

гр. Кюстендил, 10.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – КЮСТЕНДИЛ, XV-ТИ СЪСТАВ, в публично заседание на седми юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Калин К. Василев

при участието на секретаря Янка Ян. Ангелова
като разгледа докладваното от Калин К. Василев Гражданско дело № 20231520100147 по описа за 2023 година

Производството е по реда на Част Втора – Общ исков процес от Гражданския процесуален кодекс.

Образувано е по искова молба с вх.№836/26.01.2023 г. депозирана от Е. В. П., ЕГН: *****, адрес: *****, чрез адв. П., против Прокуратурата на Република България.

В исковата молба се твърди, че на 07.07.2021 г. било образувано ДП №823/2021 г. по описа на Районна прокуратура – Кюстендил, ДП №40/2021г. по описа на ГПУ Гюешево при РДГП – Кюстендил за престъпление по чл. 234, ал. 1, пр. 2, във вр. с чл. 20, ал. 2 от НК. На същата дата в два имота в гр. Кюстендил били извършени претърсвания и изземвания от имотите в условията на неотложност, които впоследствие били одобрени от Районен съд – Кюстендил. Първото претърсване било извършено в търговски обект в присъствието на ищцата, твърди се, че клиентите на заведението по време на процесуалното действие били насочени от разследващите органи да напуснат заведението, а на ищцата било указано да изключи мобилния си телефон. След това било извършено претърсване и изземване в друг имот в Кюстендил в присъствието на ищцата, съпругът ѝ, с когото била във фактическа раздяла от 20 години и дъщеря им. съседи на втория имот възприели действията на лица, участващи в процесуалното действие. Ищцата била привлечена като обвиняема на 20.01.2022 г. за посоченото по-горе престъпление. На 11.02.2022 г. било издадено постановление за прекратяване на наказателното производство, доколкото деянието не съставлявало престъпление от общ

характер. Ищцата била привлечена за тежко престъпление от общ характер. Наказателното производство имало силно негативен ефект върху ищцата – тя се чувствала зле физически и психически, накърнено било доброто ѝ име, нарушени били взаимоотношенията с близките ѝ и се почувствала засрамена от клиентите в заведението, съседи и приятели. Същевременно ищцата била неосъждана. От образуването на наказателното производство до неговото прекратяване изминали 7 месеца, през които ищцата живяла в страх от ефективна присъда и вероятно налагане на глоба в 10-кратен размер. П. имала онкологично заболяване, което принципно било в ремисия, а същевременно имала тези събития в живота си. Сочи се, че П. била заявила по време на претърсванията, че намерените цигари без български бандерол са нейни, като освен нея и мъжът ѝ също бил с онкологично заболяване.

Ето защо се поддържа искане да бъде осъдена Прокуратурата на Република България, с адрес за призоваване: гр. София, бул. „Витоша“ № 2, да заплати на Е. В. П., ЕГН: *****, адрес: *****, сума в размер на 3 000 лв. /три хиляди лева/, представляваща претърпените от ищеца неимуществени вреди в резултат на обвинението му за престъпление по чл. 234, ал. 1, пр. 2 във вр. с чл. 20, ал. 2 от НК по ДП №823/2021г. по описа на КРП, както и сумата от 188, 33 лв. – обезщетение за забава върху сумата от 2000 лв. за периода от 21.02.2022 г. / деня след влизане на сила на постановлението за прекратяване на производството/ до 25.01.2023 г. – денят на подаване на исковата молба, ведно със законна лихва от подаване на исковата молба до окончателното плащане на вземането.

Претендират се и сторените разноски в настоящото производство.

В съдебно заседание, проведено на 06.06.2023 г., съдът с определение на основание чл. 214 от ГПК е допуснал изменение на иска, поискано от ищеца, като първоначалната претенция от 3 000 лв. за неимуществени вреди е заменена с такава за сумата от 2 000 лв.

Обстоятелства, от които произтичат възраженията на ответника:

Ответната страна в срока по чл. 131 от ГПК е депозирала писмен отговор. Сочи, че исковата молба е допустима, но неоснователна и недоказана поради следните съображения: исковата молба била неподкрепена с писмени доказателства. Липсвали доказателства за връзка между действията на прокуратурата и твърдените болки и страдания. Приложената медицинска документация не установявала връзка между воденото разследване за престъпление по чл. 234 от НК и онкологичното заболяване на ищцата. Следвало при определяне размера на обезщетение за неимуществени вреди да се взимат предвид критериите за справедливост по чл. 52 от ЗЗД, като се държи сметка, че размерът на обезщетяването не може да бъде източник на обогатяване на пострадалия, а трябва да се вземат предвид тежестта на обвинението, продължителността на разследване, какви мерки за неотклонение за приложени спрямо лицето, има ли други мерки за процесуална принуда и тяхната продължителност. Акцентираща се, че П. имала

качеството обвиняема само за периода 05.10.2021г. до 11.02.2022г., като наказателното производство приключило още на досъдебно производство, а прокуратурата по никакъв начин не огласила разследването. Размерът на претендираното обезщетение не бил съобразен с посочените обстоятелства. Сочи се още в отговора, че наказателното производство било прекратено, доколкото се преценило, че деянието на ищцата е маловажен случай и осъществява административно нарушение по чл. 123 от ЗАДС и на последната поради това била наложена глоба в размер на 1 540, 90 лв. по силата на наказателно постановление на ТД Митница София. Последното обуславяло съпричиняване на вредите от страна на ищцата и наличие на основание за налагане на чл.5 от ЗОДОВ, тъй като от страна на П. имало поведение довело до вредоносния резултат и затова при уважаване на иска, не следвало да се присъжда претендирания размер за обезщетяване на вредите. По отношение на лихвата такава евентуално би се дължала от датата на влизане в сила на прокурорския акт за прекратяване на производството. Възражава се срещу искането за допускане на свидетели за разпит от страна на ищцата, доколкото не било спазено условието за именното им посочване и за какви обстоятелства ще дават сведения. Представят се писмени доказателства – материалите по воденото досъдебно производство и наказателното постановление за наложената глоба срещу ищцата.

На база на горното се иска или изцяло отхвърляне на ищцовата претенция, като неоснователна и недоказана, или, алтернативно, частичното ѝ уважаване, а по отношение на адвокатското възнаграждение - да се присъди около минималните размери, съобразно Наредба №1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

В съдебно заседание ищецът не се явява, представлява се от процесуален представител, който след изменението на иска поддържа претенцията, а ответникът оспорва претенцията по посочените в отговора съображения.

Съдът, след като взе предвид доводите на страните и като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа страна следното:

По делото не е спорно, че с постановление от 07.07.2021 г. на разследващ полицай е образувано Досъдебно производство №40/2021 г. по описа на ГПУ- Гюешево, същото ДП №823/2021 г. по описа на Районна прокуратура – Кюстендил за престъпление по чл. 234, ал. 1, пр. 1, във вр. с чл. 20, ал. 2 от НК. На 07.07.2021 г. е извършено процесуално-следствено действие – претърсване и изземване на акцизни стоки без бандерол в търговски обект, находящ се в гр. *****, стопанисвано от ищцата. Осъществено е в присъствието на П., видно от протокола за претърсване и изземване. Протоколът е одобрен с определение на КРС. С постановление от

21.01.2022 г. ищцата П. е била привлечена като обвиняема за горното престъпление. Ищцата фактически е узнала за това обстоятелство на 31.01.2022 г., когато постановлението за привличане като обвиняема ѝ е било предявено. На същата дата е извършен разпит на същата. П. е била привлечена като обвиняема и с постановление от 05.10.2021 г. по същото ДП за престъпление по чл. 234, ал. 1, пр. 2, във вр. с чл. 26, ал. 1 от НК, което постановление ѝ е било предявено на 22.10.2021 г. П. е разпитвана като обвиняема на 28.10.2021 г. и на 22.10.2021 г. Мярка за неотклонение не е взимана по отношение на ищцата нито с постановлението от 05.10.2021 г., нито с постановлението от 21.01.2022 г. С постановление на наблюдаващия прокурор от 11.02.2022 г. досъдебното производство е било прекратено. Видно от справка в Търговския регистър П. е собственик на дружеството „Е. П.“ ЕООД, имащо търговски обект – питейно заведение.

След прекратяване на наказателното производство е издадено наказателно постановление №BG2022/5800-142/НП от 31.05.2022 г., издадено от директора на ТД Митница София, което е обжалвано от ищцата и с Решение №173 от 16.06.2023г., постановено по АНД №23/2023 г. по описа на КРС наказателното постановление е отменено. Решението на КРС не е влязло в сила до приключване на съдебното дирене по настоящото дело.

По делото са събрани гласни доказателствени средства чрез разпит на двама свидетели – Зоя Алексиева – служител в търговски обект на ищцата, както и Габриела П. – дъщеря на ищцата.

Алексиева съобщава, че е присъствала на полицейската проверка в търговския обект, стопанисван от ищцата, при която са намерени контрабандни стоки. Сочи, че както по време на проверката от полицията, така и след това за известен период от време П. е била притеснена и очевидна ѝ се отразило негативно воденото наказателно производство, както и коментари на клиенти във връзка с намерените контрабандни стоки. Заявява, че в кафенето, обект на проверката клиенти на заведението пушили контрабандни цигари, което се случвало и на други места в града. Съдът кредитира показанията на свидетелката като житейски логични и непротиворечиви на останалия доказателствен материал. Намира, че макар същата да е била служител на ищцата, то понастоящем не е заинтересована от изхода на делото, тъй като няма трудови правоотношения с ищцата.

Обясненията на свидетелката Габриела П. следва да бъдат преценявани в светлината на чл. 172 от ГПК, с оглед близката родствена връзка с ищцата. В този смисъл и с оглед явната заинтересованост от изхода на делото, настоящият съдебен състав, счита че интензитетът на отрицателните емоции, изживяни от ищцата, за който свидетелства свидетелката, е бил по-нисък от действителния. На следващо място следва да се държи сметка, че е безспорно установено по делото, че в търговския обект, стопанисван от ищцата са намерени вещи, забранени за държане - акцизни стоки без български бандерол, поради което възникналото чувство на срам и неудобство,

изпитвани от ищцата спрямо клиентите на заведението към момента на проверката, а и посетителите след това, са естествена реакция, която не бива да се възлага като отговорност на правоохранителните органи и тези емоции не следва да бъдат репарирани от последните. От друга страна съдът дава вяра на показанията на свидетелката, че майка ѝ се е притеснявала от евентуална санкция за престъплението, към което е била привлечена към наказателна отговорност.

Съдът установи горната фактическа обстановка на база събрания доказателствен материал и гласните доказателствени средства чрез разпита на двете свидетелки.

Предвид така установеното от фактическа страна съдът прави следните правни изводи:

Според наведените твърдения в исковата молба претенцията на ищеца намира правното си основание в разпоредбата на чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ.

По допустимостта:

Съгласно ТР № 3/22.04.2005 г. по гр.д. № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС исковите за обезщетение по чл. 2 от ЗОДОВ се предявят срещу Прокуратурата на Република България, която е единно и централизирано юридическо лице (чл. 7 ЗОДОВ). С оглед дадените разяснения искът е предявен срещу надлежна страна и е допустим.

По основателността:

В нормата на чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ законодателят е предвидил, че Държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от разследващите органи, прокуратурата или съда, при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано. Основанието за ангажиране на тази отговорност е обективният факт, че спрямо лицето е било образувано наказателно производство, то е било привлечено в качеството му на обвиняем, **а по-късно досъдебното производство е било прекратено**. Това обстоятелство е достатъчно основание, за да се квалифицира обвинението като незаконно, независимо дали отделните процесуално-следствени действия са били извършени в съответствие със закона и правомощията на съответния правозащитен орган, доколкото законът разглежда незаконосъобразността на плоскостта на крайния резултат от наказателното производство, а отговорността на държавата следва да бъде ангажирана дори и когато формално са били налице предпоставки за образуване на наказателно

производство – законен повод и достатъчно данни за престъпление.

В настоящия случай са налице всички елементи от фактическия състав на чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, а отговорност в случая носи Районна прокуратура - Кюстендил, под чието ръководство е осъществявано наказателното производство и която е упражнявала ръководство и надзор в хода на разследването, проучвала е и е проверявала всички материали по делото, **давала е указания (чл. 196, ал. 1 от НПК) в досъдебното производство.**

От това са последвали вреди, които следва да бъдат репарирани. В съдебната практика е застъпено становището, че неимуществените вреди представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, които нямат парична равностойност, не биха могли да бъдат възстановени, заради това и чл. 52 от ЗЗД предвижда, че обезщетението за тях следва да се определи по справедливост от съда и съгласно ППВС № 4/1968 г. Когато се касае за неимуществени вреди, причинени от незаконно обвинение, обстоятелствата, които съдът следва да вземе предвид при определяне размера на дължимото обезщетение, са свързани с продължителността на наказателното производство, тежестта на повдигнатото обвинение, приложените мерки на процесуална принуда, характерът и тежестта на причинените душевни страдания и неудобства.

Наред с това при търсене на обезщетение за неимуществени вреди по чл. 2 от ЗОДОВ, съдът не е строго ограничен от формалните доказателства за установяване наличието на вреди в рамките на обичайното за подобни случаи. В т. см. последователно в практиката си Върховният касационен съд приема, че повдигането на незаконно обвинение в извършване на престъпление винаги е съпроводено с изпитване на притеснение и страх от несправедливо осъждане и е нормално да се приеме, че по време на цялото наказателно производство лицето изпитва неудобство, чувства се унижено и несигурно, накърняват се моралните и нравствените ценности у личността, както и социалното му общуване (*в т.см. Решение № 480 от 23.04.2013 г. по гр. д. № 85/2012 г. на ВКС*).

За настоящия съдебен състав е безспорно, че участието на едно лице в качеството на обвиняем в наказателно производство със сигурност е довело до комплекс от неприятни житейски изживявания. Съществуването им в душевния свят на ищеца не е непременно да се доказва посредством способите по ГПК, а е достатъчно да се твърдят в степен, ненадхвърляща обичайната съответна на тежестта на обвинението, приложените мерки за процесуална принуда и продължителността на цялото наказателно

производство. Т.е. ищецът безспорно е изживял негативни емоции, съставляващи комплекс от неимуществени вреди, които, също несъмнено, са пряка и непосредствена последица от обвинението, които следва да бъдат компенсирани.

Явна е и правнорелевантната причинна връзка между действията на ответната страна и увреждането на ищеца, която се извежда от общите правила на [чл. 51 от ЗЗД](#) и [чл. 4 от ЗОДОВ](#).

Досежно размера:

Справедливото обезщетяване на вредата, както сочи [чл. 52 от ЗЗД](#), изисква съдът да определи точен еквивалент на болките и страданията на пострадалото лице във всеки отделен случай конкретно, а не по общи критерии – пострадалото лице следва, както изисква закона, да бъде обезщетено в пълен и справедлив размер, и той е различен за всеки отделен случай ([Решение № 111/17.03.2014 по гр. д. № 4207/13, IV ГО на ВКС](#)), вкл. с оглед на факта, че всяко отделно лице има различна психика и субективно по различен начин възприема едни и същи факти, свързани с повдигнатото обвинение.

В петитума на исковата молба обезщетението, което ищцата претендира е във връзка с повдигнато обвинение за престъпление по чл. 234, ал. 1, пр. 2, във вр. с чл. 20, ал. 2 от НК. За това обвинение ищцата е била привлечена като обвиняема на 21.01.2022 г., когато е съставено постановлението за привличане на П. и съответно е подписано постановлението от наблюдаващия прокурор, но постановлението е предявено на обвиняемата на 31.01.2022 г., от който момент се приема, че са започнали неблагоприятните емоции на ищцата от незаконното обвинение. Постановлението за прекратяване на наказателното производство е от 11.02.2022 г. и е влязло в сила на 20.02.2022 г. На ищцата не е взимана мярка за неотклонение с привличането ѝ като обвиняема. Производството не влизало в съдебна фаза. На П. е осигурен служебен защитник безплатно, при това именно посоченият от нея адвокат от АК-Кюстендил. По това обвинение единственото процесуално действие освен, предявяване на постановлението за привличане като обвиняем е разпитът ѝ като обвиняема, проведен в същия ден – 31.01.2022 г., протекъл в рамките на десет минути. Видно от справката за съдимост, същата е била неосъждана към периода на привличането ѝ като обвиняема, поради което тревогите, за които съобщават свидетелите, че се притеснявала да не влезе в затвора, т. е. да ѝ бъде наложено наказание „лишаване от свобода“ са били изцяло безпочвени.

С оглед на горното се налага изводът, че периодът, през който П. е търпяла неблагоприятни емоции в следствие от незаконно обвинение е в рамките на три седмици – 31.01.2022 г. /предявяване на обвинението/ до

20.02.2022 г. /влизана в сила на постановлението за прекратяване на наказателното производство/. Съдът не намира основание да определя по-дълъг период за обезщетяване, тъй като извън посочения ищцата не е имала качеството обвиняема за **посоченото в петитума на исковата молба престъпление**, още по-малко относно извършеното претърсване и изземване в търговския обект, притежаван от П., на 07.07.2021 г. На посочената дата в резултат на процесуално следствените действия /извършени съгласно закона/ са установени в претърсвания обект вещи, забранени за държане и търгуване – кутии с цигари без български бандерол, поради което не следва същите органи да бъдат санкционирани за действията си, довели до преустановяване на противоправни действия, чието авторство не е фиксирано в хода на производство. Съдът дава вяра на твърденията на ищцата, че същата в резултат от проверката е изпитвала страх, срам и неблагоприятни емоции, включително и спрямо клиенти на заведението, което е напълно логично с оглед резултатите от извършеното процесуално – следствено действие – намерените цигари, но това обстоятелство не ангажира отговорността на прокуратурата, а следва да се интерпретира от ищцата най-малкото като ангажимент за осъществяване на контрол на стоките в обекта й. Коментиранията от свидетелките неблагоприятни емоции от ищцата касаят в по-голямата си част извършената проверка в заведението, а не качеството й на обвиняем, за което се посочи, че именно то подлежи на обезщетяване. Съдът не намира връзка между заболяването на ищцата и наказателното производство, тъй като първото е било налице преди досъдебното производство и не се установиха данни да е повлияно от него.

Само за пълнота ще се посочи, че по отношение на лихвата за забава - това право възниква от момента на влизане в сила на постановлението за прекратяване на досъдебното производство – 21.02.2022 г., от който момент и същото става изискуемо, респ. възниква задължението на ответника да възмезди пострадалия за претърпените от него вреди - Тълкувателно решение №3 от 22.04.2004 г. на ОСГК на ВКС.

При тези съображения съдът намира за справедливо обезщетение в размер на **500 лв.**, като за разликата над тази сума до пълната претенция от 2000 лв. ще я отхвърли като неоснователна и недоказана, както и за сумата от **47, 59 лв.** – обезщетение за забава за периода 21.02.2022 г. до 25.01.2023 г., като за разликата над тази сума до пълната претенция от 188, 33 лв. ще я отхвърли като неоснователна.

По разноските:

С исковата молба е направено искане за присъждане на разноски, като е представен и списък за разноски по чл. 80 от ГПК. Претендираната сума е в общ размер на 510 лв., включваща адвокатски хонорар и платена държавна такса по делото. С оглед уважената част от исковите претенции съдът ще осъди ответника за сумата от 127, 50 лв.

По обжалваемостта:

На основание чл. 258 от ГПК и във вр. с чл. 259 от ГПК, настоящият съдебен акт може да се обжалва в 2-седмичен срок от връчването му чрез Районен съд – Кюстендил пред Окръжен съд – Кюстендил.

Доказателства за други сторени разноси ищецът не е ангажирал.

Водим от гореизложеното и на осн. чл. 2, ал. 2, предл. 1 от ЗОДОВ във вр. с чл. 45 от ЗЗД, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес за призоваване: гр. София, бул. „Витоша“ № 2, да заплати на Е. В. П., ЕГН: *****, адрес: *****, сумата в размер на **500, 00 лв.** (петстотин лева), представляваща обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди в резултат на незаконното му обвинение (съгласно Постановление за прекратяване на наказателно производство от 11.02.2022 г. по ДП №823/2021г. по описа на Районна прокуратура – Кюстендил, влязло в сила на 20.02.2022 г.) и изразяващи се в душевни болки и страдания, ведно с обезщетение за забава в размер на 47, 59 лв. /четиридесет и седем лева и 59 ст./ за периода 21.02.2022 г. до 25.01.2023 г., ведно със законна лихва от подаване на исковата молба - 26.01.2023 г. до окончателното изплащане на сумата, КАТО разликата над уважения размер до пълния предявен размер за главницата от 2 000, 00 лв., както и за обезщетението забава над уважения размер до пълния предявен размер от 188, 33 лв., **ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ.**

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, гр. София, бул. „Витоша“ №2, да заплати Е. В. П., ЕГН: *****, адрес: *****, сумата от **127, 50 лв.** (сто двадесет и седем лева и 50 ст.), разноси по водене на делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Кюстендил, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Кюстендил: _____